

Temat: Czas oczekiwania.

Natychmiast po zagnieżdżeniu się w błonie śluzowej macicy zarodek wysyła sygnał do organizmu matki: „Jestem! Proszę uwzględnić mnie w swych planach!”. Sygnał dociera do jajnika powodując, że ciałko żółte nie zanika, lecz kontynuuje produkcję progesteronu – hormonu potrzebnego do prawidłowego rozwoju ciąży.

Wysoki poziom progesteronu we krwi powoduje utrzymywanie się podwyższonej temperatury ciała i brak miesiączki. Dla kobiety jest to potwierdzeniem istnienia ciąży. Po około 3–4 miesiącach rolę producenta progesteronu przejmie wykształcone już łożysko.

Sygnały, wysyłane przez dziecko, odbierane są nie tylko przez jajniki. Cały organizm kobiety reaguje na nową sytuację, w jakiej się znalazł, przechodzi swoistą rewolucję. Wszystkie procesy, jakie zachodzą w ciele matki, nastawiają się na potrzeby dziecka, które zyskują priorytet.

Ten okres dostrajania się organizmu do nowej sytuacji powoduje u kobiet przejściowe dolegliwości początkowego okresu ciąży: senność, zmiany odczuwania smaku, wahania nastroju, nudności. Te przykre objawy wkrótce mijają i przeważająca część kobiet w ciąży czuje się świetnie: są aktywne, pracują, uprawiają gimnastykę. Ciąża jest dla kobiety stanem naturalnym – jej organizm jest przystosowany do tego stanu i znakomicie radzi sobie z zaspokojeniem potrzeb i matki, i dziecka.

Oczywiście trzeba pamiętać, by nie narażać dziecka na niebezpieczeństwo, np. przez zbyt intensywny wysiłek fizyczny lub przebywanie w warunkach niekorzystnych dla jego zdrowia.

Wicie z lekcji biologii, że rozwijające się w macicy dziecko pobiera pożywienie i tlen z organizmu matki. Wymiana odbywa się w narządzie zwanym łożyskiem, poprzez kontakt krwi, płynącej od dziecka pępowiną, z krwią matki. Jest to kontakt poprzez ścianki naczyń – nigdy krew dziecka i matki nie miesza się bezpośrednio.

Łożysko wykształca się w pełni po 3 miesiącach. Stanowi ono barierę zatrzymującą wiele substancji szkodliwych, mogących znaleźć się we krwi matki. Niektóre substancje toksyczne przechodzą przez łożysko, szkodząc dziecku – tak dzieje się np. z alkoholem czy narkotykami. Jeżeli ciężarna kobieta pije alkohol, jej dziecko pije również!

Pamiętaj, że dla małego, rozwijającego się człowieka szkodliwa jest każda, nawet najmniejsza ilość alkoholu. Dzieci kobiet, które piją alkohol w czasie ciąży, rodzą się często z zespołem zaburzeń, zwanym FAS (Fetal Alcohol Syndrome): są mniejsze niż dzieci zdrowe, rosną wolniej, są opóźnione w rozwoju fizycznym i umysłowym, mogą mieć różne wady rozwojowe.

Mają trudności w uczeniu się i w nawiązywaniu pozytywnych relacji z innymi ludźmi. Nie daj się przekonać opiniom, że lampka czerwonego wina dziennie jest świetna w przypadku anemii ciężarnej, a piwo sprzyja produkcji pokarmu. Podziel się z dorosłymi wiedzą na temat FAS, choroby, która może zniszczyć życie dziecka, a jej uniknięcie jest najprostsze w świecie: wystarczy na czas ciąży całkowicie zrezygnować z alkoholu.

Niektóre leki przenikają przez łożysko do krwi dziecka, dlatego też kobieta ciężarna w czasie choroby musi informować lekarza o swym stanie i brać leki wyłącznie na jego zlecenie. Dotyczy to także popularnych środków kupowanych bez recepty, np. przeciwbólowych – ich użycie należy konsultować z lekarzem.

Kobieta staje się matką od pierwszych chwil życia dziecka, a więc od momentu zajścia w ciążę. Jej ciało sprawuje pełną opiekę nad rozwijającym się zarodkiem; budząca się świadomość macierzyństwa podpowiada właściwe sposoby postępowania. Ale i jej samej należy się wzmożona troska ze strony zarówno najbliższych, jak i przypadkowo spotkanych ludzi. Jeśli bliska ci osoba oczekuje dziecka – mama, siostra, ciocia – pamiętaj, że może czasem czuć się zmęczona. Może jej być trudno uporać się z czynnościami, które do niedawna nie sprawiały kłopotu; może po prostu potrzebować chwili ciszy i spokoju. Pomagając kobiecie w ciąży, okazujesz troskę i miłość jej dziecku.

Rozwój dziecka w łonie matki

Zagnieżdżenie się zarodka w błonie macicy następuje w 6–8 dniu po zapłodnieniu. Pod koniec **pierwszego tygodnia** zarodek składa się z trzech warstw komórek: z zewnętrznej powstanie naskórek i układ nerwowy, ze środkowej – mięśnie i szkielet, a z wewnętrznej – narządy wewnętrzne.

W trzecim tygodniu zaczyna się formować układ nerwowy i narządy wewnętrzne. W tym czasie można zarejestrować już bicie serca dziecka.

Pod koniec **czwartego tygodnia** długość zarodka wynosi 4 mm. **Sześciotygodniowy** zarodek ma już postać typowo ludzką: główka jest przyciśnięta do piersi; widać wyraźnie oczy, rączki mają już uformowane paluszki. Mózg przejawia widoczne oznaki aktywności – można zarejestrować jego czynność na encefalografie*.

W **ósmym tygodniu** zarodek ma 3 cm długości. Większość narządów została ukształtowana, np. żołądek wydziela już soki trawienne. Odtąd w języku medycyny zarodek nazywany jest płodem. Dziecko reaguje na bodźce dotykowe całym sobą – wygięciem całego ciała.

Dziesięcioletniowy dziecko ma już wszystkie narządy całkowicie uformowane – odtąd odbywać się będzie jedynie ich doskonalenie. Małeńki człowiek ćwiczy już odruchy ssania (ssie własny kciuk) i oddychania. Istnieje zasada: gdy powstaje narząd, od razu pojawia się jego czynność. Skoro więc istnieje już układ nerwowy, dziecko może odczuwać dotyk, ból...

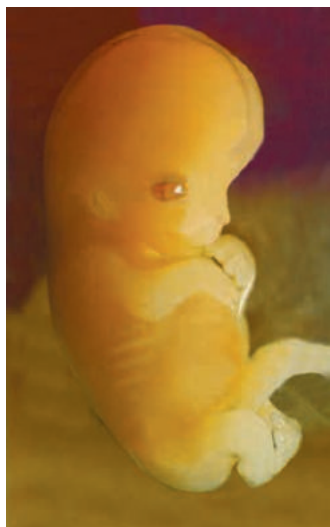
Trzymiesięczny płód może przekazywać już pewne odczucia za pomocą wyrazu twarzy: marszczy czoło, otwiera buzię, ziewa. Potrafi podkurczać nogi, zaciskać piąstki, poruszać palcami. Jest bardzo aktywny: wierci się, podskakuje, obraca, fika koziółki. Matka nie odbiera jeszcze tej aktywności malucha; pierwsze ruchy odczuje między czwartym a piątym miesiącem ciąży.

W czwartym miesiącu dziecko waży ok. 170 g, ma 20–25 cm długości; posiada wykształcone rzęsy. Maluch ma już uformowane linie papilarne – oznakę jego indywidualności, niepowtarzalności. Pojawia się wycucie smaku, dziecko odbiera dźwięki dobiegające z zewnątrz. Reaguje na dotyk i światło.

Pięciomiesięczne dziecko na przemian budzi się i śpi. EEG może wykryć w jego mózgu fale charakterystyczne dla marzeń sennych. Ostre światło skierowane na brzuch matki powoduje reakcję zasłaniania oczu rękami. Waży ok. 450 g.

W szóstym miesiącu maluszek osiąga ok. 35 cm długości, a waży ok. 600 g. Gdyby teraz się urodził, można utrzymać go przy życiu w inkubatorze. Jego ciało pokrywa delikatny meszek; jest też pokryty białą substancją, chroniącą delikatną skórę.

Siódmy i ósmy miesiąc to okres najbardziej intensywnego wzrostu. Dziecko porusza się energicznie w łonie matki, reagując na bodźce: dźwięk, światło, dotyk. Umie kopaniem przywołać do porządku mamę, która przybrała niewygodną dla niego pozycję. Wszystkie funkcje życiowe jego organizmu doskonalą się – wykonuje silne ruchy oddechowe, połyka wody płodowe. Wygląda już całkowicie jak noworodek, jedyną różnicą jest szczupłość ciała. Podściółka tłuszczowa tworzy się w **dziewiątym miesiącu ciąży** – jest to ostatni akcent rozwoju wewnątrzmacicznego dziecka.

← Dziecko w 6. tygodniu od poczęcia

Od 43. dnia można zarejestrować fale mózgowe. Dziecko ma długość ok. 1,5 cm, waży 1 g. Rozpoczyna się kostnienie szkieletu.

Dziecko w 8. tygodniu od poczęcia →

Wszystkie organy, z wyjątkiem płuc, funkcjonują. Ciało dziecka zbudowane jest z ok. 1 biliona komórek.

Stópki dziecka w 11. tygodniu od poczęcia

Dziecko potrafi już poruszać nogami, ugiąć kolana, odbijać się od ściany macicy i obracać wokół osi własnego ciała. W płynie owodniowym porusza się jak astronauta w stanie nieważkości.

Dziecko w 3,5. miesiącu od poczęcia →

Układ sercowo-naczyniowy jest już ukształtowany. Funkcjonuje także wątroba i śledziona. Można już określić płeć dziecka, ponieważ narządy płciowe zostały zróżnicowane. Skóra jest bardzo delikatna, niemal przezroczysta.

Dziecko w 5. miesiącu życia w łonie matki

Mierzy ok. 25 cm i waży 40 dkg. Chociaż maluch jest bardzo aktywny od dawna, matka teraz dopiero wyczuwa jego ruchy i domyśla się, kiedy dziecko śpi, ma czkawkę, kopie, przeciąga się i obraca, szukając wygodnej dla siebie pozycji. Reaguje na światło i dźwięki. Kiedy przeżywa strach, zwiększa aktywność ruchową i szybciej bije mu serce.

Dziecko w 1. miesiącu po urodzeniu →

Wszystko, z czym spotka się dziecko po urodzeniu, jest nowe. Musi podjąć wysiłek związany z oddychaniem, jedzeniem, termoregulacją. Troskliwa opieka i miłość rodziców są niezbędnym warunkiem prawidłowego rozwoju noworodka.

Opracowała Grażyna Węglarczyk

„Ja przed urodzeniem”.

Napisz list do swoich rodziców, kiedy jeszcze ich nie znałaś/znałeś.